

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

Cap. IX. De Retractv Conventionali, An Istemporis Præscriptione Tollatvr.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96570)

Filium habere tacitam hypothecam aduersus bona patris.

Quæ incipit à puncto quo pater suscepit administrationem aduentitiorum bonorum filij, etiam antequam male ea administret, aut indebitè alienet *l. cum oportet. §. vlt. C. de ben. que lib. Molina tom. 2. decis. 536. versic. filius item.* Quod etiam procedit in tacita hypothecâ, quâ habet pupillus vel minor in bonis sui tutoris, vel curatoris: vsque adeo, vt si post acceptam tutelam, vel curam, bona quæ tempore susceptæ tutelæ tutor vel procurator possidebat alienauerit, ea non aliter in emptorem transeant, quam cum onere hypothecæ, pro principali, & redditibus in ratione liquidandis, ad quæ recursum habet minor, dummodo prius fiat excussio in bonis patris vel alterius administratoris, prout iisdem ferre verb. tradit. Munnoz. *tratt. de ratiocin. administr. cap. 39. num. 2.* hoc tamen moribus Antuerpiens. non seruatur, quibus generalis vel tacita hypotheca bona non afficit.

Superest ergo, eam decisionem à iure Romanorum omnino alienam esse.

Regiam hanc decisionem non contrariari iuri communi, tradit Gregor. Lopez. quem refert & sequitur Molina *tom. 2. disput. 536. versic. filius item habet, post med.* Quin ex eâ æquè ac iure scripto, filium bona sua aduentitia à Patre ex causâ non necessariâ, vel iniustâ alienata, absque vlla excussione bonorum patris vindicare posse: quod nimirum prædicta regia lex, quæ hanc excussione mandare videtur, tantum obtineat in bonis mobilibus, & rebus quæ seruando seruari non possunt, atque adeo in prædico ex causâ necessariâ à Patre distracto, Molin. *ubi supr.*

Num. 7.

Verfic. *QVOD SI PATRE VIVENTE.*

Textus singularis vbi glossa & Salicet. in l. Vsfuctus. de iure dotium. text. in §. finitur.

De vero horum iurium intellectu, & an vsufructus etiâ legalis alteri vendi, cedi, vel donari possit latè Garz. *de expens. & meliorat. cap. 10. num. 27. vt mult. seqq. & nu. 37.* Pinell. *ad l. 1. part. 3. num. 37. 38. 40. & seqq. C. de bon. Matern.* vbi affirmatiuam asserere videtur; nec referre, per quæ verba fructuarius ius suum cedat. Vice versâ queri potest, an proprietarius possit vendere proprietatem, atque sine voluntate vsufructuarij? & posse definitur in l. locum. *versic. proprietarius. ff. de vsufruct. l. fundi Trebatiani ff. de vsufr. legat. l. 3. §. si heres ff. vsufructuarij quemad. cau.* Quod moribus Antuerpiens. congruit, secundum quos & vsufructus ab vsufructuario, & proprietate à proprietario, absque alterutrius consensu libere vendi possunt. Quid autem in vsufructu quem pater habet in bonis aduentitijs filij? in quo decisum est, filium non posse vendere, vel alienare proprietatem, sine voluntate vel consensu patris. Text. in l. final. §. filius autem C. de bon. que liber. & ibi gloss. *ordinar. & communiter DD.* Et hoc in quibusdam locis Brabantia, etiam obtinet in proprietate illorum bonorum, quæ dissoluto matrimonio, ad liberos deuoluuntur, seruatō parenti superstiti vsufructu hereditario, quem vulgo, *erfstoht*, appellant.

Num. 8.

Sic sane licet in rebus.

Materiam huius quæstionis tractat. Sichard. *ad tit. ab auctōr l. in rebus §. omnis autem. C. de iur. dor.*

CAP. IX.

DE RETRACTV CONVENTIONALI,
AN ISTEMPORIS PRÆSCRIP-
TIONE TOLLATUR.

Num. 1.

Vt venditor.

Quid si plures sint venditores? & cū pactum redimendi indiuiduum sit, non tenetur emptor vni ex venditoribus volenti retrahere, rei partem cedere. Hart. Hartm. *observ. tit. 22. de pact. & tran. tit. numer. 4. Fachin. in controu. iur. lib. 2. cap. 2. potest tamen vnus ex venditoribus offerendo solidū pretium, totam rem redimere, vt pro communiore asserit Fachin. d. observ. versic. ceterum.* Quod & vni ex pluribus hereditus venditoris est concessum, quemadmodum ex opin. Fulgod. in l. sed si nolit. §. idem Marcellus ff. de Aedilic. edit. (relictâ opinione Castr. in l. si quis aliam ff. de solut.) arrepto Cur. Paris. iudicatum refert. Pap. lib. 1. tit. 6. art. 8.

Possit rem venditam restituito pretio retrahere.

Instituta vt quidam volunt, contra emptorem actione personali ex empto, vel vt alij, præscriptus ver bis, hinc si emptor durante intervallo retractus, rem venditam non possit venditor contra secundum emptorem rei redemptione agere: vt communiori sententiâ receptum est. Mynsing. *Cent. 6. Observ. 69. latè Gail. ll. & dd. ab eo citat. lib. 1. observ. 16. nu. 3. & 7.* Contrariam tamen sententiam, Couarruias *infr. lib. 3. cap. 8. n. 3. versic. hinc apparet.* in praxi recipiendam tradit, quod nempe venditori, contra tertium possessorem competat rei vindicatio saltem utilis: & his congruenter statuto Sabaudia permissum, aduersus primum, vel secundum aut tertium emptorem experiri. D. Anton. Fab. *tit. C. de pact. inter emptor. & venditor. definit. 3. & definit. 8.* etiam ad rem præcisè consequendam: nec liberatur emptor vel alius possessor, præstando id quod interest: de prædictis de causis, si is qui retrouendere debuit decesserit, non alio relicto herede, quam cum beneficio legis & iniuriarum, non erit venditor, aut is qui ab eo causam habet, remittendus ad instantiam generalis discussionis hereditariae. D. Anton. Fab. *d. definit. 8.* Postremo notandum, id quod rei venditæ cum pacto retrahendi accessit per alluionem, vel alio modo, spectare ad venditorem. latè Tyraq. *de retrah. comment. in fin. nu. 92. cum quat. seqq.* in contrarium tamen accessit Tessaur. *decis. Pedemont. 140. numer. 4.* ita vt venditor possit quidem totum prædium redimere cum augmento, sed estimationem augmenti solvere teneatur, asserens illi equiorem & veram sicut Euangelium: quamquam statuetur ipetitâ reuisione à Senatu Pedemont. aliter iudicatum.

Verfic. *EGREGIA TAMEN.*

Iuri offerendi pretium ad rei venditæ retractum ob esse præscriptione 30. annorum.

Et ita vltra doctores ab Auctore citatos etiam tenet Menoch. *consil. 143. lib. 2.* vbi rationes quæ huic sententiæ aduersantur, obicit & soluit: pleræque etiam Gallie consuetudines relatæ à Duret. *allianc. des coutum. tit. 3. §. 20.* ita obseruant, idem quoque definiunt Boer. *decis. 183. num. 2. & Pap. lib. 1. tit. 3. art. 11.* qui tamen in seqq. contraria arrepta refert, per quæ retrahentes post lapsum 30. annorum admitti fuere. Quando autem tempus præscriptionis incipiat currere an à tempore contractus, an à tempore traditionis? & Gomez. *ad l. 70. Tauri. num. 16.* in retractu consanguinitatis, à traditione demum cursum suum inchoare decidit, quod cur in retractu conuentionali non obtineat, nulla ratio est. Aduertendum tamen nullam præscriptionem currere quando contractus est simulatus, & feneratorius. Causale. *decis. 34. part. 2. nu. 8.* Valasc. *consil. 70. nu. fin. Gabriel. lib. 5. num. conclus. tit. de præscripti. concl. 6. nu. 12.*

Etiâ

Etiamsi emptor promiserit venditori rem emptam vendere quodcumque & quoties in perpetuum.

Hanc perpetuitatem in hoc retractu spatio. 30. annorum limitari atque extinguere, etiam tradunt Menoch. d. Confil. 143. num. 32. & 17. Ranchin. ad Guid. Pap. decis. 516. Papon. lib. 12. tit. 3. art. 11. & sic videmus causæ actionique recuperandæ dotis, etiam si à se vocetur perpetua l. 1. ff. solut. Matrim. spatio 30. annorum præscribi d. in rebus. §. omnis. C. de iur. dot. Bald. conf. 4. factum tale quod am Lucius lib. 3. & conf. 230. Actioni de dote. lib. 4. Ad impediendum autem cursum præscriptionis legalis, vel etiam præscripti temporis, sufficit oblatio donec pars retractum admittat Pap. lib. 11. tit. 5. arr. 1. & 3. D. Anton. Fab. in tractat. de pact. inter emptor. & venditor. desim. 6. Quod consuetudine Antuerpiensi in omni retractu probatur, quanquam in signum promptitudinis pretij, & chixæ voluntatis reprobantis, ab eo nummus quispiã aureus, & argenteus connumerari soleat. Porro ut actionem ad fructus retrahens consequatur reali pretij consignatione opus est, licet & ea assistentia, post litem contestationem vigore, solus oblationis iudicialiter factæ debeatur, prout arresto Curie. Papiensis iudicatum Pap. d. loc. arr. 5. & li. 15. tit. 5. arr. 3. sub. fin. solus tamen emptori pretij vsuris, ne alioqui venditor & rem & pretium simul penes se habuisse videatur Anton. Fab. loc. desim. 6. etiam si alijs placeat à tempore morte & oblationis pretij, fructus esse prestandos. Mynsing. obser. 50. num. 6.

Num. 6.

Verfic. SECVNDVM.

Vbi vero ea præscriptio mala fide processerit et si communiter obtentum sit, eam sufficere ad tollendum ius redimendi.

Præter rationes supra num. 5. pro hac opinione allegatas notari poterit, præscriptiones actionum & iurium contra negligentes iure civili non attenda possessoris vel debitoris mala fide inductas, ob bonum publicum esse tollerandas. L. cum noiffim. l. si quis emptio. C. de prescrip. 30. annor. Wesemb. in not. ad Schneid. Instit. de vsuap. & long. temporis prescrip. lib. 1. que requiruntur ad vsuapacionem num. 18. lit. B.

Verfic. TERTIVM.

Quod si is rei ipsius forte possessor.

Accedit Gabriel lib. 5. com. conclus. de prescrip. conclus. 6. num. 11.

Num. 9.

Itaque manet annuus hic reditus redimibilis perpetuo.

Quod etiam moribus Antuerpiensium seruatur in reditibus pecunia constitutis, permittunt enim non obstante contrariã cõuentione, in perpetuum tales reditus redimere: imo quod amplius est, si de certo tempore luendi reditus quocumque modo constitutos conuentum sit, addito pacto ne post istud tempus redimi possint: licet nihilominus elapso termino & in perpetuum eos redimere, Reliqua quæ ad materiam spectant latius infra. lib. 3. in capit. 7. & seqq.

C A P. X.

DE CONFIRMATIONIS SACRAMENTO AD INTERPRETATIONEM TEXTI. IN CAP. QUANTO DE CONSVET.

De hac Materia quæ Theologorum est, videre licebit. Illustrat. Card. Bellarmin. tom. 3. Controu. lib. 2. in Sacramento confirmationis. Georgium à Valentia, Soarez. Didac. Nunnii Cabezudo, & alio scribentes in 3. part. D. Thom. quest. 72.

C A P. XI.

DE INIURIA QUÆ VERBIS FIT ET MAXIME DE EA QUÆ VERI CRIMINIS OBIECTIONE IRROGATUR.

Num. 1.

Iniuriam non tantum facto sed & verbis fieri palam est.

Cuius iniuriæ verbalis ambitu comprehenditur etiam maledictum, Paul. 5. sentent. 4. §. 18. 19. Placerum, & cantu in iuriolum, §. 15. & 16. carmen, historia, §. 1. inst. de iniur. liber, l. 5. §. 9. ff. de iniur. Schneid. ad Instit. tit. de in iur. §. iniuria. n. 1. Nec interest an prædictæ iniuriæ proferantur in actu hominum cum voci feratione, quo casu proprie conuitia sunt, an secus. Item apud Labonem §. conuitium, & §. ex his apparet. ff. de iniur. Schneid. d. §. iniuria. n. 8. Item an in nominatum vel indicatum tantum. Barth. in d. libem apud §. cui non sine nu. 1. Wesemb. in parat. eod. nu. 8. In genere vel in specie Bald. nu. 2. Castr. nu. 4. Tal. num. 5. & 6. in l. 3. de lib. & posth. Barth. in d. libem §. ait. Wesemb. in paratit. tit. de iniur. num. 8. Vide tamen Rebuff. ad Confil. reg. tom. 2. tract. de restitut. art. 1. gl. vi. nu. 7.

Vt nec iniuriam istam extinguat honoris præfatio & c. mentis saluo honore tuo. & c.

Andr. Gail. lib. 2. obser. 107. Schneid. ad tit. instit. de iniur. §. iniuria. num. 8. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. iniuria num. 13. Guid. Pap. q. 465. Menoch. tom. 1. Confil. 41. num. 32. & prædicta conclusio procedit, siue protestatio, vel honoris præfatio iniuriam præcesserit, vel eam sequatur. Gail. & Menoch. tit. loc. Si quis autem iniuriolè pronocatus, mentis, respondet, cum iniuriam ad defensionem innocentem & honoris sui retor sisse credatur, iniuriarum actione non tenebitur. Gail. d. loc. n. 4. & obser. 100. num. 3. Schneid. d. §. iniuriam. 9. Crudelis enim D. Augustino teste est, qui formam suam negligit, e non sicut audiendi. l. 1. §. 3. & negligere quid de se quisque sentiat, non solum arrogantis, sed & omnino dissoluti est. Cicer. lib. 1. Offic. Quod tamè ita se habet si incõtinenti iniuria retorqueatur, secus si ex intervallo fiat, ne vindictam potius, quam honoris defensionem spectasse videamur. Boff. tit. de hemicid. nu. 87. Gail. d. Obs. 101. num. 5. quocirca si conuitio prouocatus aliud factum quod ad eius innocentiam non spectat prouocanti obijciat, vtriusque iniuriarum datur actio. Iul. Pacius in epit. Instit. disput. 16. num. 40. Gail. d. Obs. 100. nu. 9. licet prouocatus mitius puniatur. Capije. Decis. Neap. 58. Si vero iniuriam in hunc modum, mentis ut larro & iniuriatus retorqueat, immunitis erit: quandoquidem ad vnum & eundem tendant effectum. Mynf. Cent. 5. obs. 17. num. 3. & 4. Cessat præterea iniuriarum actio, quoties aliquæ subessent cõiecturæ, per quas protestatio adiuuatur, ut appareat non esse animo iniuriandi prolatum, Iul. Clar. lib. 5. §. iniuria num. 13. Sed de his infra.

Circa prædicta autem quæri posset an verb. Falsum dicis, vel. Verum non dicis, aliquem mentiri inferat, quod Boff. respectu posterioris (quidquid apud Gallos fit) negat apud Italos inferre, esse tamen iniuriolum tradit. tit. de iniur. nu. 7. Viuio vero in nouissim. opin. 6. num. 5. neutrum iniuriolum est, quia non intelligimur per hoc alicui exprobrare quod ex certa sciencia, & sic dolose falsum dicat. Salicet. in l. de tutela. C. de restitut. in integr. Schneid. d. §. iniuria n. 10. ita etiam censet Hieron. Giachar. in addit. ad Clar. §. iniuria num. 14. lit. 1. verb. tu mentiris.

Igitur à conuitijs abstinendum omnino est, hæc enim. & c.

Nam ut apud Comicum est, *Σφες τρεφόνται σίμην τὸν δὲ νόον λόγος* Vt Corpus ensis, verba mentem sauciant.

Num. 4.

Verfic. VERVM.

Etiamsi colligitur conuitiatorem cogendum esse coram Iudice & honestis personis, quod obiecerit retractare.

Palino.